

ISSN 1335-664X

1/2015

OBČASNÍK KNIHOVNÍKOV BRATISLAVSKÉHO KRAJA 1/15

**(bulletin Krajskej pobočky
Spolku slovenských knihovníkov a knižníc
Bratislavského kraja)**

**VYDAVATEĽ,
TLAČ A REDAKCIA**
Knižnica Ružinov
Tomášikova 25
821 01 Bratislava
IČO: 226 815
Tel: 02/44 45 47 04
Fax: 02/44 45 60 36
E-mail:
kniznica@kniznica-ruzinov.sk

**ZODPOVEDNÝ
REDAKTOR**
PhDr. Darina Horáková

**VÝKONNÝ
REDAKTOR**
(aj DTP)
Mgr. Peter Kuzma

REDAKČNÁ RADA
Mgr. Daniela Tóthová
(predseda)
Mgr. Lenka Čechvalová
PhDr. Anna Faklová
Mgr. Peter Kuzma
PhDr. Jana Matúšková
Mgr. Helena Mlejová
Janka Némethyová

Mgr. Michal Sliacky
Mgr. Marta Špániová, PhD.

**MIESTO
A DÁTUM VYDANIA**
Bratislava, 18. 6. 2015
(ako 1. číslo v roku 2015,
celkove 30.)

Vychádza 2 x ročne

Evid. č.: EV 981/08 (MK SR)

Zadarmo
(distribúované len pre
členov Krajskej pobočky
SSK BK)

TYP PÍSMO
Times New Roman

NÁKLAD
100 výtlačkov

**REDAKČNÁ
UZÁVIERKA**
8. 6. 2015

**KRAJSKÁ POBOČKA
SPOLKU SLOVENSKÝCH KNIHOVNÍKOV
A KNIŽNÍC BRATISLAVSKÉHO KRAJA
KNIŽNICA RUŽINOV
BRATISLAVA**

ISSN 1335-664X

**OBČASNÍK
KNIHOVNÍKOV
BRATISLAVSKÉHO
KRAJA**

Ročník 16

Rok 2015

Číslo 1

O B Š A H

1. Peter Kuzma: O iniciatívach (5)
2. Príhovor predsedníčky KP SSKK BK Daniely Tóthovej (7)
3. Eva Šulajová: Verejné knižnice v Bratislave v roku 2014 (10)
4. Katarína Benciová: Komentár k činnosti knižníc v okresoch Pezinok, Senec a Malacky v roku 2014 (25)
5. Marta Weissová: Členská základňa Spolku slovenských knihovníkov a knižníc v roku 2015 (31)
6. Júlia Štefeková: MDD v knižnici alebo o tom ako Černokňažník chcel pokaziť Deň detí (33)
7. Jarmila Majová: Celé Slovensko číta deťom (35)
8. Zuzana Liptáková - Eva Šulajová: Víťazi literárno-výtvarnej súťaže Bratislava, moje mesto 2015 (37)
9. Ľudmila Čelková: Knižnica v novom šate (41)
10. Ľudmila Čelková: Poznáte? (43)
11. Eva Ciferská: Ceny udelené v súťaži Najkrajšie knihy Slovenska 2014 (46)

Autori príspevkov

Mgr. Daniela Tóthová - Malokarpatská knižnica v Pezinku
(daniela.tothova@kniznicapezinok.sk)

Mgr. Eva Šulajová - Mestská knižnica v Bratislave
(eva.sulajova@mestskakniznica.sk)

PhDr. Katarína Benciová - Malokarpatská knižnica v Pezinku
(metodika@kniznicapezinok.sk)

Marta Weissová - tajomníčka SSKK
weissova77@gmail.com

Júlia Štefeková - Malokarpatská knižnica v Pezinku
detske.odd@kniznicapezinok.sk

Jarmila Majová - Miestna knižnica Senec
kniznica.msks@e-net.sk

Mgr. Zuzana Liptáková - Mestská knižnica v Bratislave
zuzana.liptakova@mestskakniznica.sk

PhDr. Ľudmila Čelková - ÚK SAV
(ludmila.celkova@savba.sk)

Mgr. Eva Ciferská - Bibiana - Medzinárodný dom umenia pre deti, Bratislava
(ciferska@bibiana.sk)

Mgr. Peter Kuzma - Knižnica Ružinov, Bratislava
(kuzma@kniznica-ruzinov.sk)

Čo zaujalo Výkonného tentokrát?

O iniciatívach

Iniciatíva je dobrá vec. Najmä, ak je správne orientovaná, premyslená, nezištne motivovaná a vychádza z objektívneho hodnotenia stavu vecí. Tak napríklad máme iniciatívy nie príliš vydarené alebo dokonca priamo „nevhodné“, ale i iniciatívy potrebné, osožné a zmysluplné. Poďme k tým prvým.

Okruh rôznych aktivít, ktoré sa snažia podporiť čítanie a vzťah k literatúre by sa dal nazvať ako „Celé Slovensko číta“. Ak sa nemýlim, aj sa tak priamo nazýva jeden z projektov. Ešte v tých počiatkoch - tak rok, dva dozadu, možno i viac - to začalo rôznymi búdkami, skrinkami, „stánočkami“ a inými úložnými priestormi v parkoch, na ihriskách a pod., kde bolo možné nájsť knihy, bolo možné si knihu požičať a tiež tam knihu priniesť a dať ju tak k dispozícii ostatným... No, neviem? Bol som v rozpakoch už vtedy - ani nie tak kvôli šľachetnej a humánnej myšlienke, ktorá sa takýmto spôsobom propaguje, ako skôr zo spôsobu a formy, akými sa tak deje. Po prvých priekopníkoch z radov občianskych združení, nadácií, prípadne zo strany rôznych jednotlivcov ochotných pomôcť spoločnej veci, sa iniciatíva rozšírila na obecné a mestské samosprávy a iné neknížničné inštitúcie, zapojili sa dokonca aj niektoré osobnosti nášho spoločenského a politického života, ktoré, nepochybne s dobrým úmyslom a snahou pomôcť, zrazu „objavili“ knihu i to, že by mala putovať z ruky do ruky a byť k dispozícii čo najširšiemu okruhu verejnosti. Médiá o tom prinášali a aj prinášajú dostatok informácií. Konečne sa na Slovensku začína čítať! A tak som trochu zosmutnel. Namiesto starých, romantiku vyžarujúcich kolotočov s nádherne pyšnými bielymi labuťami, máme teraz knižné kolotoče, ktoré rastú ako huby po daždi. Aby ste mi dobre rozumeli, „Celé Slovensko číta“ je bezpochyby dobre mienená loď s názvom „Iniciatíva“, na

ktorú nastúpili aj niektoré knižnice (dôkazom toho je aj jeden príspevok v tomto čísle), čo je pochopiteľné a vôbec mi to nevadí, ale ktorá - pokiaľ sa príliš vzdiali od brehov svojho materského knižničného prístavu - sa vystavuje možným rizikám. Prečo? Podľa mňa preto, lebo to nie je systémové riešenie a energiu, čas a najmä peniaze na podporu čítania, knižničnej a knižnej kultúry vôbec treba venovať najmä finančne podvyživeným knižniciam, ktoré veľmi dobre vedia ako na to, čo treba riešiť a v akom poradí. A iniciatívu tretieho sektora a všetkých, ktorí chcú pomôcť v predmetnej veci, treba využiť a orientovať najmä na podporu knižníc a knižničných projektov. V záujme nás všetkých.

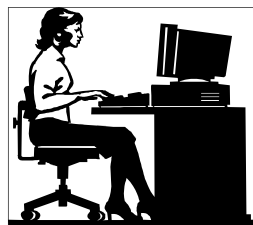
Ešte jednu iniciatívu, s ktorou ste sa v praxi možno stretli, „obdivujem“. Naše kolegyně a kolegovia z masmediálnej oblasti, mám na mysli najmä neknížničné printové médiá, určite tiež motivovaní dobrým úmyslom, aby stránky ich materských periodík vyzerali čo najlepšie, niekedy svojvoľne upravujú príspevky v tom zmysle, že sa v nich vynechávajú organizátori podujatia, o ktorom sa píše, komolia a prekrúcajú sa názvy knižníc, skracujú a upravujú sa vety takým spôsobom, že sa mení alebo úplne stráca ich zmysel a podobne. Nevieť, neviem, ale zase sme pri tej nešťastnej etike. Veď sám som dlhé roky výkonným redaktorom a už som aj všeličo popísal, ale „vyrobiť“ z dodaného príspevku príspevok celkom „iný“ sa mi ešte nepodarilo. Asi preto, že som málo iniciatívny.

Príklady na problematiku iniciatívy by sa ešte našli, ale to nie je hlavným zámerom tejto úvahy.

Podme však k tým potrebným, vydareným a správnym iniciatívam. Ktoré to vlastne sú? Môžete ich nájsť všade okolo seba, len treba mať oči otvorené. Nájdete ich aj v nasledujúcom príhovore našej predsedníčky Danky Tóthovej a na ďalších stránkach tohto čísla.

Výkonný

**Príhovor predsedníčky
Krajskej pobočky SSKK Bratislavského kraja ...**

Vážené kolegyně, vážení kolegovia!

Máme za sebou takmer celý polrok, počas ktorého sme mohli prečítať schválenú Stratégiu rozvoja slovenského knihovníctva na roky 2015-2020, pripomienkovať návrh nového zákona o knižniciach aj autorského zákona. Zákon o knižniciach konečne „zlegálnil“ činnosť knižníc v elektronickom prostredí a existenciu elektronických a digitálnych dokumentov. Pri autorskom zákone dúfame my, knihovníci, že aspoň trochu uľahčí sprístupňovanie elektronických a audio dokumentov.

Prioritné oblasti Stratégie rozvoja slovenského knihovníctva vlastne zhŕňa náš knihovnícky život. Virtuálny svet sa stal hlavným zdrojom vyhľadávania informácií, poskytuje množstvo údajov, článkov, kníh, prezentácií rôznej kvality a hodnovernosti a práve „*knižnice sú tými, kto vie tieto zdroje kvalitne spracovať a sprístupniť v jednom prostredí zastrešujúcom tieto rozmanité a heterogénne zdroje*“, „*knihovníci a informační odborníci sa postupne menia na osobných znalostných poradcov*“. Aby sme mohli držať krok s potrebami najmä mladých čitateľov, študentov a začínajúcich pracovníkov, potrebujeme sa vzdelávať. Pomôcť nám môžu práve naši mladší kolegovia. A práve mladí knihovníci v Bratislavskom kraji sa radi stretávajú, a komunikujú.

Naša pobočka komunikuje v rámci FB skupiny **SSKK Bratislavský kraj**, za jej administráciu ďakujem Lenke Čechvalovej. Mladí knihovníci – spolkoví aj nespokovní - (a neobmedzujú sa vekom) komunikujú v skupine **Mladí knihovníci v Bratislave**. Pridajte sa, stretávajú sa, rozprávajú, vymieňajte skúsenosti. Výborný nápad mali kni-

hovníci, keď usporiadali v CVTI SR 5. júna pingpongový turnaj. Práve neformálne stretnutia sú najlepšie na zoznámenie sa, ktoré môže pokračovať aj profesionálnou spoluprácou.

Samozrejme, odborné podujatia sú bohatým zdrojom informácií. Tento rok bol rokom Infosu, zúčastniť sme sa mohli už 38. ročníka sympózia. Zaujímavú tému priniesol príspevok od Milana Regeca a Kataríny Buzovej z KKIV FiF Univerzity Komenského v Bratislave, ktorí veľmi detailne a analyticky zmapovali využívanie sociálnych sietí – najmä facebooku – vo vybraných slovenských knižniciach. Pretože ako príklady používali konkrétne vhodné aj menej vhodné publikačné aktivity knižníc na facebooku, z ktorých by sa mohli poučiť aj iní knihovníci, rozhodli sme sa vo výbore našej pobočky SSKK pripraviť samostatné podujatie, kde sa budeme detailne venovať správnym prístupom pri publikovaní konkrétnych informácií na facebooku, twitteri tak, aby sme sa v elektronickom prostredí profesionálne prezentovali. Workshop sa uskutoční na jeseň a termíny zverejníme na portáli Infolib ako aj na facebooku.

Veľmi ma potešilo, že sa prebudila k životu sekcia detských knihovníkov SSKK pod vedením riaditeľky Knižnice pre mládež mesta Košice Ivety Hurnej. Detskí knihovníci sa stretli v Mestskej knižnici v Bratislave 21. mája 2015. Na úvodnom stretnutí si vytýčili ciele a činnosti sekcie. Podnetným hosťom z neknihovníckeho sveta bol Tibor Hujdič, známy ako Pán Mrkvička, propagátor detskej literatúry a čítania, ktorý sa stal aj členom sekcie. Sekcia si vzala za úlohu aj propagáciu kvalitnej literatúry pre deti, tak aby aj malé knižnice vedeli, ktoré detské knižky sa v knižnici oplatí mať, hoci nie sú na prvých miestach v rebríčkoch predajnosti.

Detskí knihovníci si prezreli aj nové priestory knižnice Goetheho inštitútu v Bratislave, ktorá sprístupňuje knihy, audioknihy a hry aj pre detských návštevníkov. Školské triedy sú častými hosťami priestorov Inštitútu. Riaditeľ knižnice Michal Hvorecký nás inšpiroval informáciou o katalógu mobilných aplikácií pre deti na podporu čítania v nemeckom jazyku. Zmapovať slovenské aplikácie – to je ďalšia z výziev pre detských knihovníkov. Pre inšpiráciu a informácie navštívili knihovníci aj viedenské knižnice Hauptbuecherei Wien a Österreichische Nationalbibliothek.

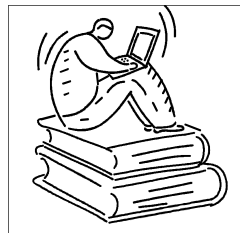
Tohtoročný Týždeň slovenských knižníc opäť končil podujatím,

kvôli ktorému do knižnice prídu aj deti s rodičmi, ktorí by ju inak ne navštívili – Nocou s Andersenom. V mnohých knižniciach nocujú starostlivo vybrané deti – výhercovia súťaží, vášniví čitatelia, najaktívnejšie triedne kolektívy. To je dobre, odráža to prestíž akcie.

Noc s Andersenom je podujatie, ktoré podporuje aj Dotačný systém MK SR. Návrh novely zákona o dotáciách je práve v pripomienkovom konaní. Na knižnice sa v návrhu akosi pozabudlo. Verím, že aj vďaka pripomienkovaniu zákona zo strany našich profesijných združení, bude dotačný systém MK SR podporovať aj mnohé aktivity knižníc, ktoré by bez dotácii neboli alebo by sa realizovali iba v oklieštenej forme.

Daniela Tóthová

Tento príspevok je spracovaný z interných podkladov verejných knižníc v Bratislave – z ročných výkazov o knižnici za rok 2014 a slovných komentárov k nim pripojených...

Eva Šulajová

Verejné knižnice v Bratislave v roku 2014

Úvodom

V Bratislave, hlavnom meste Slovenskej republiky, poskytuje služby **18 verejných knižníc s 23 pobočkami**. Jedna regionálna, 4 mestské s 22 pobočkami, 7 obecných knižníc s profesionálnym zamestnancom s 1 pobočkou (ďalej aj obecné knižnice PZ) a 6 obecných knižníc s neprofesionálnym zamestnancom (ďalej aj obecné knižnice NZ). Funkciu regionálnej knižnice pre Bratislavu plní Mestská knižnica v Bratislave (ďalej Mestská knižnica) so sídlom na Klariskej 16. Funkciu mestských knižníc, ktoré činnosťou pokrývajú potreby obyvateľov príslušných okresov Bratislavy, plní Staromestská knižnica so sídlom na Blumentálskej 10/a, Knižnica Ružinov so sídlom na Tomášikovej 25, Knižnica Bratislava – Nové Mesto so sídlom na Pionierskej 12 a Miestna knižnica Petržalka so sídlom na Kutlíkovej 17. Funkciu obecnej knižnice PZ s činnosťou pre obyvateľov vlastnej mestskej časti plnia miestne knižnice Vrakuňa so sídlom na Bodvianskej 4, Podunajské Biskupice so sídlom na Latorickej 4, Rača so sídlom na Žarnovickej 7, Vajnory so sídlom na Šaldovej 2, Karlova Ves so sídlom na Jurigovom námestí 9, Dúbravka so sídlom na Sekurisovej 12, a Devínska Nová Ves so sídlom na Istrijskej 6. Funkciu obecnej knižnice NZ s nižším ako 0,50 pracovným úväzkom s činnosťou pre obyvateľov vlastnej mestskej časti, plnia miestne knižnice Devín so sídlom na Rytierskej 2, Záhorská Bystrica so sídlom na Čsl. tankistov 134, Jarovce so sídlom na Palmovej 1, Rusovce so sídlom na Vý-

vojovej 8, Čunovo so sídlom na Hraničiarskej 134 a k nim sa v roku 2014 vzhľadom na prepočítaný pracovný úväzok zaradila aj Miestna knižnica Lamač so sídlom na Malokarpatskom námestí 1. Činnosť všetkých verejných knižníc v Bratislave bez rozdielu je počas každého roka bohatá a rôznorodá. Pre obyvateľov i návštevníkov Bratislavy, pre obyvateľov vlastnej mestskej časti, v ktorej daná knižnica pôsobí, pre deti, mládež, dospelých i seniorov v pokročilejšom veku.

Činnosť knižníc sa každoročne hodnotí na základe ročných výkazov o knižnici KULT (MK SR) 10-01. Podľa rozhodnutia ministra kultúry č. 7/2014 zo dňa 29. mája 2014 je koordináciou a zabezpečením všetkých úloh a povinností súvisiacich s výkonom štatistického zisťovania v zmysle zákona č. 540/2001 Z. z. o štátnej štatistike v znení neskorších predpisov poverené Národné osvetové centrum so sídlom v Bratislave¹. Všetky úkony okolo štatistického zisťovania činnosti knižníc v roku 2014 sa začiatkom roka 2015 vykonávali výlučne elektronickou formou, vrátane registrovania ročných výkazov v online systéme Ministerstva kultúry SR, či skenovania a následného zasielania súhlasov so zverejnením dôverných údajov e-mailovou poštou. Na Slovensku aj v 21. storočí existujú knižnice, ktoré nemajú prístup na internet a ktoré nemajú možnosť komunikovať e-mailovou poštou. O skeneri ani nehovoriac. Také sa nájdu aj medzi bratislavskými verejnými knižnicami. Za tie potom všetky úkony vykonáva Mestská knižnica. Prístup na internet nemajú miestne knižnice v Čunove, v Devíne, v Rači a v Rusovciach. Pracovnícky knižníc v Čunove a v Devíne kompenzujú tento nedostatok aspoň prostredníctvom súkromnej e-mailovej adresy „z domu“. Knižnice v Rači a v Rusovciach však nie je možné skontaktovať inak, ako telefonicky alebo písomným kontaktom prostredníctvom klasickej pošty. Napraviť túto realitu by bol ešte stále čas, pokiaľ by zriaďovatelia prejavili o svoje knižnice ak nie väčší, aspoň nejaký záujem.

Tento príspevok informuje o výkonoch knižníc vychádzajúc z podkladov ročných výkazov o knižnici KULT (MK SR) 10 - 01, ktoré vyplnila každá knižnica za seba a svoju činnosť a zo slovných komentárov, ktoré knižnice pripojili k výkazu.

¹ (Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky: *Štatistické zisťovanie v oblasti kultúry* [Online]. [Cit. 7. 6. 2015]. <Dostupné na internete: <http://www.culture.gov.sk/ministerstvo/statistika-kultury-1a8.html>>).

V roku 2014 bolo v bratislavských verejných knižniciach zaregistrovaných **34 949 aktívnych používateľov**, čo je o 1 057 menej ako v roku 2013. Z nich bolo **10 995 používateľov do 15 rokov**, čo je o 623 viac ako v roku 2013. Deti do 15 rokov predstavujú **33,2 %** z celkového počtu aktívnych používateľov. Pri celkovom poklese aktívnych používateľov je nárast detských čitateľov potešiteľný. Pozitívny nárast detských čitateľov do 15 rokov zaznamenala Knižnica Ružinov, Knižnica Bratislava – Nové Mesto a miestne knižnice v Karlovej Vsi, Dúbravke aj v Devínskej Novej Vsi.

Tab.1 Prehľad počtu používateľov do 15 rokov vo verejných knižniciach v Bratislave v roku 2014

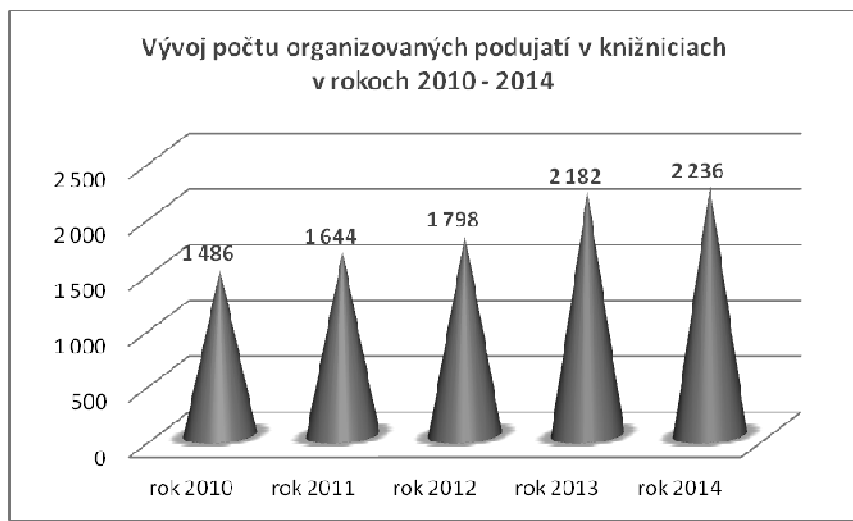
Mestská knižnica	Staromestská knižnica	Knižnica Ružinov	MK Vrakuňa	MK Pod. Biskupice	Knižnica BA - Nové Mesto	MK Rača	MK Vajnory	MK Karlova Ves
1 040	1 526	1 873	289	793	1 600	96	212	723

MK Dúbravka	MK Lamač	MK Devín	MK Devínska N. Ves	MK Záhorská Bystrica	MK Petržalka	MK Jarovce	MK Rusovce	MK Čunovo
265	67	43	264	122	2 671	2	9	23

Do knižníc fyzicky zavítalo spolu **522 689 návštevníkov**, z nich **94 362 zavítalo na knižničné podujatia**. V porovnaní s rokom 2013 celkový počet návštev knižníc poklesol o 18 241 návštevníkov, no návštevnosť podujatí vzrástla o 3 876 návštev. Ak návštevnosť podujatí vzrástla, žiada sa uviesť, že v roku 2014 verejné knižnice v Bratislave pripravili pre svojich používateľov a verejnosť **2 236 vzdelávacích a kultúrnych podujatí**, čo je o 54 viac ako v roku 2013. Mesačne sa v knižniciach teda uskutočnilo 186 podujatí. Priemerná návštevnosť na jednom podujatí bola 42 návštevníkov. Knižnice organizovali podujatia s voľným – bezplatným vstupom pre vlastných pou-

živateľov i celú verejnosť. Každá sa venovala príprave podujatí pre obyvateľov svojej mestskej časti, spravidla vždy boli bezplatné a tým prístupné širokej verejnosti. Ako také sú medzi ňou obľúbené, navštevované, a tak knižnice pokračujú v ich príprave, pričom každým rokom ich počet narastá.

Graf 1 Vývoj počtu organizovaných podujatí v knižniciach v rokoch 2010 - 2014

V podujatiach knižníc prevládali prezentácie nových kníh, besedy, literárne podujatia, koncerty, informačné výchovy a exkurzie, literárno – hudobné pásma, súťaže, slávnostné zápisy, interaktívne čítania pre deti, rozprávkové popoludnia, divadelné predstavenia, súťaže, výstavy, koncerty aj mimoriadne obľúbené počítačové školy pre seniorov a kurzy šikovných rúk. Celomestsky propagované boli predovšetkým spoločné podujatia piatich verejných knižníc.

Spoločné podujatia piatich verejných knižníc v Bratislave pre deti, mládež, dospelých

Mestská knižnica pripravuje v spolupráci s verejnými knižnicami hlavného mesta – Staromestskou knižnicou, Knižnicou Ružinov,

Knižnicou Bratislava - Nové Mesto a Miestnou knižnicou Petržalka spoločné projekty pre deti, mládež aj dospelých.

Počas Týždňa slovenských knižníc 2014 odštartoval 8. ročník **Jarného maratónu s knihou**. K piatim verejným knižniciam sa pridala aj Malokarpatská knižnica v Pezinku, ktorá v zriaďovateľskej pôsobnosti Bratislavského samosprávneho kraja plní funkciu regionálnej a krajskej knižnice pre knižnice v kraji. Počas maratónu sa v každej zúčastnenej knižnici v iný deň v týždni čítala kniha Petry Nagyovej-Džerengovej **Klára a iglu** podľa harmonogramu:

31. 03. 2014 – Malokarpatská knižnica v Pezinku

31. 03. 2014 – Miestna knižnica Petržalka - z knihy Klára a iglu sa deťom čítalo na pobočkách: Prokofievova o 10:00 a 14:00 h, Furdekova o 09:00 h, Dudova o 10:50 h, Vavilovova 24 o 14:00 h, Vyšehradská o 15:00 h,

01. 04. 2014 – Mestská knižnica, Úsek literatúry pre deti a mládež, Kapucínska 3 o 14:00, z knihy deťom čítala Zuzana Porubjaková,

02. 04. 2014 – Staromestská knižnica o 09:30 h, Záhrebská 8,

02. 04. 2014 – Knižnica Ružinov o 14:00 h, Dom kultúry Ružinov, Ružinovská 28,

03. 04. 2014 – Knižnica Bratislava - Nové Mesto, Pionierska 12.

Noc s Andersenom — podujatie pri príležitosti Medzinárodného dňa detskej knihy v deň narodenín dánskeho rozprávkaru Hansa Christiana Andersena na podporu čítania – bola záverečným podujatím Týždňa slovenských knižníc 2014 vo verejných a školských knižniciach vo všetkých regiónoch Slovenska v **piatok 4. apríla 2014**. K množstvu knižníc v medzinárodnom meradle, ktoré s bohatým a nápaditým programom zrealizovali Noc s Andersenom, sa v roku 2014 zapojilo 7 verejných knižníc v Bratislave: Mestská knižnica, Staromestská knižnica, Knižnica Ružinov, Knižnica Bratislava - Nové Mesto, Miestna knižnica Petržalka a miestne knižnice v Karlovej Vsi a v Dúbravke.

11. ročník projektu Bratislava pre všetkých 2014 odštartoval v Mestskej knižnici vo **štvrtok 24. apríla 2014** 8. ročníkom **Bratislavskej burzy kníh**, ktorá je hlavným podujatím Dní otvorených dverí

Mestskej knižnici pripraveným v spolupráci s verejnými knižnicami. Tento rok podporili burzu vyradenými knihami aj miestne knižnice vo Vajnorochoch, Vrakuni a v Lamači. Všetkým ďakujeme. Na burze sa knihy predávali za **výhodnú cenu 1 ks/0,50 €**, čo návštevníkov prilákalo a nádvorie na Klariskej 16, kde sa burza konala, zaplnili od prvého dňa. Celou burzou sa niesol charitatívny podtón – utržené finančné prostriedky boli použité na nákup zvukových kníh a rozvoj služieb Oddelenia pre nevidiacich a slabozrakých.

4. ročník súťaže Bratislava, moje mesto 2014 s podtitulom **Osudový rok 2014** bol pre žiakov základných škôl vyhlásený 13. januára 2014 a trval do 30. apríla 2014. Námety na **fantasy poviedku** sa niesli v troch rovinách:

1. V roku 2014 sa narodil niekto, kto navždy zmenil dejiny Bratislavy.
2. V roku 2014 v Bratislave vzniklo niečo, čo sa stalo svetovou atrakciou.
3. V roku 2014 Mestská knižnica v Bratislave zaviedla novú službu: Teleportovanie do sveta kníh.

Do Mestskej knižnice bolo doručených 195 literárnych a 139 výtvarných prác (spolu **334 súťažných prác**) od detí z celej Bratislavy (s propagovaním súťaže pomáhali spolupracujúce knižnice). Slávnostné vyhodnotenie súťaže sa konalo **3. júna 2014 v Justiho sieni v Primaciálnom paláci** s podporou Magistrátu hl. mesta SR. Porota vybrala víťazov z troch vekových kategórií, ktorým ceny venovali vydavateľstvá SLOVART a FRAGMENT a firma FaxCOPY. V závere slávnostného vyhodnotenia riaditeľ knižnice prečítal poviedku Ai & Marco Darinky Hudecovej z MŠ a ZŠ Odborárska 2, Bratislava, **o Bratislave ako svetovom centre lásky**.

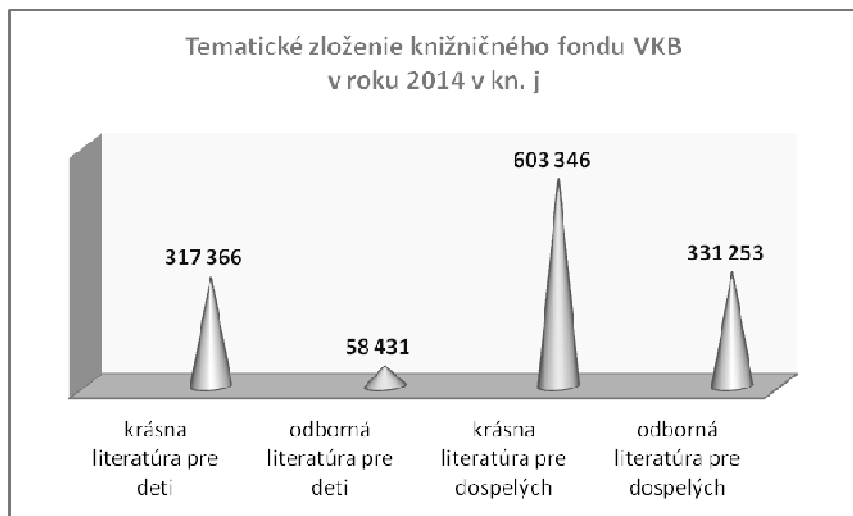
Aktívni používatelia navštevovali knižnice aj kvôli rozmanitosti univerzálneho knižničného fondu verejných knižníc. Ten v roku 2014 tvorilo **1 210 396 dokumentov** (o 4 191 dokumentov viac ako v roku 2013), z toho bolo **1 147 192 kníh** (94,8 %), **42 484 audiovizuálnych dokumentov** (3,5%), **2 549 elektronických dokumentov** (0,2 %) a **18 171 iných špeciálnych dokumentov** (1,5 %).

V tematickom členení kníh a špeciálnych dokumentov na:

krásnu literatúru pre deti v počte **317 366** kn.j.,
 odbornú literatúru pre deti v počte **58 431** kn.j.,
 krásnu literatúru pre dospelých v počte **603 346** kn.j.,
 odbornú literatúru pre dospelých v počte **331 253** kn.j.,

bol prístupný celej verejnosti, všetkým tým kategóriám používateľov, ktorí využívali služby knižníc. Vo voľnom výbere, ku ktorému mali používatelia a návštevníci knižníc voľný prístup sa v roku 2014 nachádzalo **1 161 498 dokumentov**, čo je 96,0 % celkového knižničného fondu.

Graf 2 Tematické členenie knižničného fondu verejných knižníc v Bratislave v roku 2014 v kn. j.

Ročný prírastok nových dokumentov do knižníc sa z hľadiska poskytovania služieb javí ako **najdôležitejší prvok starostlivosti o knižničný fond** tvoriaci podstatu každej knižnice. Každý používateľ do knižnice zavíta predovšetkým kvôli knihám, študijnej literatúre. Každá knižnica sa však pri nákupe nových kníh musela prispôbiť vlastným finančným podmienkam.

Celkový ročný prírastok verejných knižníc v Bratislave predstavoval **28 581 dokumentov**, z toho **21 270 bolo získaných kúpou (74,4 %)**. Zvyšný prírastok knižnice získali darom, bezodplatným pre-

vodom alebo náhradou za stratený dokument. Celkový ročný prírastok bol o 2 248 dokumentov vyšší ako v roku 2013. Kúpou knižnice získali o 1 735 dokumentov viac ako v roku 2013.

Tab. 2 Ročný prírastok získaný **kúpou** za rok 2014 vo verejných knižniciach v Bratislave

Mestská knižnica	Staromestská knižnica	Knižnica Ružinov	MK Vrakuňa	MK Pod. Biskupice	Knižnica BA - Nové Mesto	MK Rača	MK Vajnory	MK Karlova Ves
2 693	4 084	3 403	311	440	3 753	164	194	464

MK Dúbravka	MK Lamač	MK Devín	MK Devínska N.Ves	MK Záhorská Bystrica	MK Petržalka	MK Jarovce	MK Rusovce	MK Čunovo
40	68	15	172	40	5 360	20	8	41

Novinkou v knižničných fondoch niektorých knižníc sú tematické rozprávkové kufriky pre deti obsahujúce rozprávkové knihy, didaktické pomôcky aj spoločenské hry. Detským čitateľom ich v roku 2014 ponúkala Staromestská knižnica a Knižnica Bratislava - Nové Mesto.

Knižnice, ktoré zakúpili automatizovaný knižnično-informačný systém, spracovávajú knižničný fond automatizovane, aby bol v tejto podobe prístupný na internete pre celú používateľskú verejnosť prostredníctvom elektronického katalógu.

Knižničný fond **automatizovane spracováva 12 verejných knižníc:**

Mestská knižnica, Staromestská knižnica, Miestna knižnica Vrakuňa, Knižnica Bratislava – Nové Mesto a Miestna knižnica Petržalka majú

automatizovane spracovaný **celý knižničný fond (100 %)**.

Miestna knižnica Karlova Ves mala v roku 2014 spracovaných 99,2 % knižničného fondu, Knižnica Ružinov 93,8 %, Miestna knižnica Vajnory 90,2 %, Miestna knižnica Lamač 58,9 %, Miestna knižnica Záhorská Bystrica 58,4 %, Miestna knižnica Podunajské Biskupice 28,3 % a Miestna knižnica Dúbravka 12,3 %.

V týchto knižniciach je spolu automatizovane spracovaných **1 044 048 dokumentov (86,3 %)**. Nie všetky prevádzkujú elektronický katalóg, ale 8 knižníc, ktoré majú vlastné webové sídla s elektronickým katalógom alebo elektronický katalóg zverejňujú na stránke svojho zriaďovateľa, zabezpečujú pre používateľov komfortné vyhľadávanie kníh vo fonde v pohodlí domova. Vlastné webové sídlo (vrátane elektronického katalógu) má 5 bratislavských verejných knižníc (27,8 %):

Mestská knižnica: www.mestskakniznica.sk

Staromestská knižnica: www.starlib.sk

Knižnica Ružinov: www.kniznica-ruzinov.sk

Knižnica Bratislava - Nové Mesto: www.kbnm.sk

MK Petržalka: www.kniznicapetrzalka.sk.

Tri knižnice majú elektronický katalóg umiestnený na stránke svojho zriaďovateľa:

Miestna knižnica Vrakúňa: <http://www.vrakuna.sk/node/22>

Miestna knižnica Podunajské Biskupice: <http://www.ceit.sk/webisnt/kniznica.htm>

Miestna knižnica Karlova Ves: <http://www.karlovaves.sk/miestna-kniznica>

Do elektronického katalógu bolo v roku 2014 v týchto 8 knižniciach zaznamenaných spolu **171 615 vstupov**.

Knižničný fond sa v knižniciach využíva prostredníctvom výpožičných služieb, a to absenčných domov a prezenčných v knižnici.

V roku 2014 zamestnanci verejných knižníc v Bratislave zrealizovali **1 638 140 výpožičiek**, čo je o 122 157 výpožičiek menej ako v roku 2013.

Tab.3 Prehľad počtu výpožičiek v jednotlivých verejných knižniciach v Bratislave v roku 2014

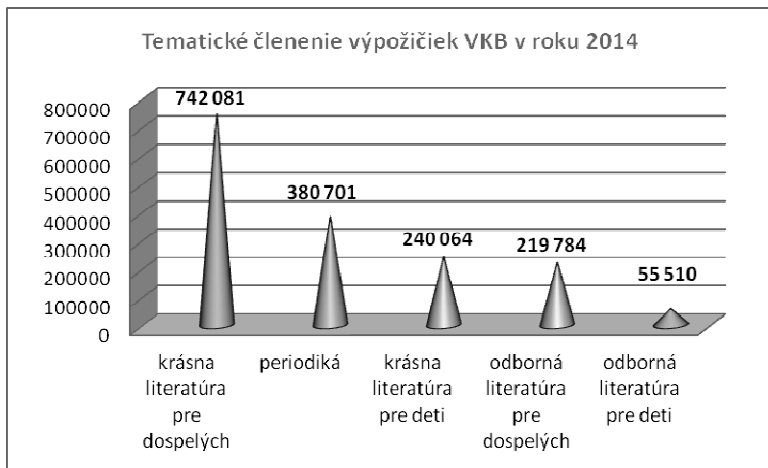
Mestská knižnica	Staromestská knižnica	Knižnica Ružinov	MK Vrakuňa	MK Pod. Biskupice	Knižnica BA - Nové Mesto	MK Rača	MK Vajnory	MK Karlova Ves
262	346 954	178	32	56	202	8	7	70
668		590	461	789	108	570	409	140

MK Dúbravka	MK Lamač	MK Devín	MK Devínska N.Ves	MK Záhorská Bystrica	MK Petržalka	MK Jarovce	MK Rusovce	MK Čunovo
111	7 944	1 152	18	1 091	329	149	675	1 090
480			916		954			

Najviac sa požičiavala krásna literatúra pre dospelých, za ňou nasledovali periodiká, za nimi krásna literatúra pre deti, odborná literatúra pre dospelých, a rebríček požičiavanosti uzatvára odborná literatúra pre deti:

- 742 081** výpožičiek krásnej literatúry pre dospelých (45,3 %),
- 380 701** výpožičiek periodík (23,2 %),
- 240 064** výpožičiek krásnej literatúry pre deti (14,7 %),
- 219 784** výpožičiek odbornej literatúry pre dospelých (13,4 %),
- 55 510** výpožičiek odbornej literatúry pre deti (3,4 %).

Graf 3 Tematické členenie počtu výpožičiek verejných knižníc v Bratislave v roku 2014

Z celkového počtu výpožičiek bolo **1 273 212 absenčných** (77,7 %) a **364 928 prezenčných výpožičiek** (22,3 %). Prezenčné výpožičné služby poskytovali knižnice vo svojich študovniach, čítárňach či čítarenských kútikoch. Knižnice majú spolu **64 študovní a čítární**, resp. kútikov – v porovnaní s rokom 2013 o jednu viac (jednu študovňu z dôvodu nevyužívania zrušila knižnica v Devínskej Novej Vsi a dve nové zriadila Knižnica Bratislava - Nové Mesto). V nich bolo používateľom k dispozícii **1 144 miest na sedenie**.

V študovniach alebo v ďalších priestoroch knižnice lákali používateľov aj na internetové služby. V roku 2014 mali verejné knižnice v Bratislave 230 osobných počítačov z ktorých bolo **99 s pripojením na internet pre verejnosť** (43,0%). Verejný prístup na internet poskytovala čitateľom a návštevníkom Mestská knižnica na 40 počítačoch, Staromestská knižnica na 19, Knižnica Ružinov na 13, Miestna knižnica Vrakuňa na 1, Miestna knižnica Podunajské Biskupice na 4, Knižnica Bratislava - Nové Mesto na 6, Miestna knižnica Karlova Ves na 1, Miestna knižnica Lamač na 2, Miestna knižnica Devín na 1, Miestna knižnica Záhorská Bystrica na 1 a Miestna knižnica Petržalka na 11 počítačoch.

Okrem klasického prístupu na internet 4 knižnice poskytovali prístup na internet pre používateľov notebookov prostredníctvom Wifi pripojenia: Mestská knižnica, Knižnica Bratislava – Nové Mesto, Miestna knižnica Petržalka a Miestna knižnica Záhorská Bystrica.

Šesť verejných knižníc v Bratislave propagovalo svoje služby aj prostredníctvom sociálnej siete Facebook: Mestská knižnica, Staromestská knižnica, Knižnica Ružinov, Knižnica Bratislava - Nové Mesto, Miestna knižnica Dúbravka a Miestna knižnica Petržalka.

Všetky činnosti a prevádzku knižníc zabezpečovalo v knižniciach v prepočítanom stave celkovo **156,67 zamestnancov**, z nich **142,57 žien** (91,0 % všetkých zamestnancov) a **14,1 mužov** (9,0 %). V porovnaní s rokom 2013 sa celkový počet zamestnancov zvýšil o 2,99 zamestnancov.

Knihovnícke činnosti vrátane poskytovania knižnično-informačných služieb zabezpečovalo **122,11 zamestnancov** (o 8,28 viac ako v roku 2013). Zo zamestnancov vykonávajúcich knihovnícke činnosti bolo:

- 19,42 zamestnancov s odborným knihovníckym vzdelaním VŠ** (15,9 % zamestnancov vykonávajúcich knihovnícku činnosť), z toho 17,92 žien.
- 56,41 zamestnancov s odborným knihovníckym vzdelaním SOŠ** (46,2 % zamestnancov vykonávajúcich knihovnícku činnosť), z toho 54,66 žien.
- 16,67 zamestnancov so základným knihovníckym vzdelaním (rekvalifikačný kurz)** - (13,7 % zamestnancov vykonávajúcich knihovnícku činnosť), z toho 13,67 žien.
- 29,61 zamestnancov bez knihovníckeho vzdelania** - 24,2 % zamestnancov vykonávajúcich knihovnícku činnosť, z toho 26,86 žien. Niektorí z týchto zamestnancov absolvovali iné vysokoškolské vzdelanie, nie knihovnícke a niektorí pracovali iba na dohodu.

Náklady na **mzdy zamestnancov** tvorili **1 309 317 €** (o 73 820,63

€ viac ako v roku 2013). Priemerná mesačná mzda zamestnanca bratislavskej verejnej knižnice dosiahla výšku **696 €**.

Verejné knižnice v Bratislave vyvíjajú rôznorodú činnosť na základe podpory svojich zriaďovateľov, od ktorých získavajú transfery na činnosť. V roku 2014 transfery obcí predstavovali **2 500 347 €**, čo je o 142 848,23 € viac ako v roku 2013. **Tržby** knižníc spolu predstavovali **178 256 €**. Prostredníctvom **iných výnosov, grantov a darov** získali knižnice **76 299 €**, z toho z prostriedkov štátneho rozpočtu, ktorý pomoc smerom k verejným knižniciam opäť zintenzívnil, pochádzalo **43 792 €** (o 1 981 € viac ako v roku 2013). Všetky získané financie podporovali aktivity a činnosť knižníc počas sledovaného roka, umožnili im udržiavať stabilitu a úroveň poskytovaných knižnično-informačných služieb i organizovaných knižničných podujatí.

Záverom

Na prelome rokov 2014/2015 sa Mestská knižnica podieľala na pripomienkovom konaní k návrhu nového zákona o knižniciach aj k návrhu nového autorského zákona s očakávaním, že by pre knižnice na Slovensku mohli byť prínosné. Začiatkom júna 2015 pripomienkovala pripravovaný návrh na zmenu zákona o poskytovaní dotácií Ministerstva kultúry SR, ktorý značne redukuje možnosti poskytovania dotácií, aj pre knižnice. Všetko je vo vývoji a čas ukáže, či pripomienky budú akceptované a či nové zákony podporia činnosť knižníc. Kým však v nich budú naďalej pracovať ľudia, ktorí majú svoju prácu radi a ktorí knihovnícke povolanie dôsledne a so záujmom vykonávajú, stále budeme môcť informovať o činnosti, službách pre verejnosť, či o nových prvkoch v ich práci.

Veď aj v roku 2014 sa dvom knižniciam podarilo sprístupniť nové pobočky moderného typu. Miestna knižnica Petržalka zriadila **novú pobočku na Turnianskej č. 10** – knižničný fond pobočky Lietavská 14 vytvoril základ pre vznik rodinnej pobočky pre deti, mládež a dospelých, ktorá sa nachádza v budove základnej školy. Knižnica Bratislava - Nové Mesto sprístupnila **novú pobočku na Nobelovej č. 30**. Slávnostne bola otvorená v novembri 2014, služby začala poskyto-

vať od januára 2015. Novomešťanom bude k dispozícii netypicky vybavená pobočka, ktorej priestory pozostávajú z troch miestností. Prvá je venovaná beletrii a dospelým čitateľom s dominantným stĺpikom v tvare origami, ktorý slúži ako odkladací priestor pre knihy, druhá deťom, ktorá je vybavená námetom políc v tvare kníh. Tretia miestnosť je určená pre špeciálne akcie, tvorivé dielne, diskusie či plánovane premietanie filmov². Obom novým pobočkám prajeme veľa spokojných používateľov.

Biblioboxy na vrátenie kníh, ktoré umiestnené pri budovách knižníc umožňujú používateľom knižníc komfort vrátenia kníh bez obmedzenia v ktorúkoľvek dennú či nočnú hodinu, bez ohľadu na prevádzkovú dobu knižnice. V roku 2014 mala **dva** takéto biblioboxy Mestská knižnica na Kapucínskej č. 3 a Laurinskej č. 5, **tri** Staromestská knižnica na Záhrebskej č. 8, Západnom rade č.5 a Blumentálskej č. 10/a, **jeden** Knižnica Bratislava - Nové Mesto na Pionierskej č.12 a **jeden** Knižnica Ružinov na Miletičovej č. 47.

Novú službu – **samoobslužný knižný domček** typu little free library sprístupnila v júni 2014 Staromestská knižnica, v ktorom ponúkala možnosť bezplatných výpožičiek kníh zaradených do Staromestského knižného kolotoča. Samoobslužné knižné domčeky knižnica vybudovala v letnej čítárni v Medickej záhrade a na kúpalisku na Búdkovej ceste. Podobnú službu – **Susedské knižnice, malé samoobslužné knižničky** prevádzkovala aj Miestna knižnica Petržalka. Ich cieľom bolo poskytnúť obyvateľom v obytných domoch, či návštevníkom v zdravotných zariadeniach knihy na čítanie s možnosťou ich vrátenia na pôvodné miesto, prípadne aj doplnenie vlastnou nepotrebnou, resp. prebytočnou knihou v zodpovedajúcom (dobrom) stave. Knihy si mohli požičať záujemcovia bezplatne a bez registrácie.

² (Naše novinky: *Nové Mesto má novú knižnicu. Spoločenský dom Vernost' na Nobelovej ulici č. 30 sa stal domovom novej pobočky knižnice Nového Mesta* [Online]. [Cit. 7. 6. 2015]. <Dostupné na internete: <http://nasenovinky.sk/article/21807/nove-mesto-ma-novu-kniznicu>>).

Nízke poplatky, bezplatný vstup na podujatia, počítačové školenia, celoročne prístupný internet, ľahká dostupnosť knižnično-informačných služieb trvajúca celý rok na základe vystavenia čitateľského preukazu za mierny poplatok a ďalšie aspekty knižničnej práce vytvára z verejných knižníc v Bratislave komunitné inštitúcie v regióne svojej pôsobnosti, blízke všetkým obyvateľom. Navštevujú ich všetky vekové kategórie obyvateľstva, od detí v útlom veku, cez žiakov a študentov, aktívne pracujúcu populáciu až po seniorov vo vysokom veku. Veď z počtu 417 389 obyvateľov hl. mesta SR Bratislavy³ bolo v roku 2014 registrovanými používateľmi knižníc **8,4 % obyvateľstva**. Knižnice, od najväčšej až po najmenšiu, majú opodstatnenosť svojej existencie v každej mestskej časti. Sú súčasťou kultúry a vzdelanosti, ktorú reprezentujú v mieste svojho sídla.

³ (Bratislava: Zverejnenie počtu obyvateľov [Online]. [Cit. 7. 6. 2015]. <Dostupné na internete: <http://www.bratislava.sk/zverejnenie-poctu-obyvatelov/d-11044042>>).

Čas síce rýchlo beží, ale nikdy nie je neskoro!
Prosíme všetkých, ktorí chcú zaplatiť (a ešte to nestihli) členské na rok 2015,
aby tak urobili čo najskôr
a podporili aj týmto spôsobom
činnosť a aktivity
Spolku slovenských knihovníkov
a knižníc,
 ktorý s Vašou pomocou bude môcť lepšie
 presadzovať a obhajovať záujmy nášho stavu
 knihovníckeho a jeho postavenie v spoločnosti!

ĎAKUJEME!

Bilancia činnosti knižníc v oblasti pôsobenia Malokarpatskej knižnice v Pezinku ...

Katarína Benciová

Komentár k činnosti knižníc v okresoch Pezinok, Senec a Malacky v roku 2014

Príspevok je spracovaný na základe podkladov zo štatistických výkazov a komentárov verejných knižníc v okresoch Pezinok, Senec a Malacky.

Úvodom

Malokarpatská knižnica v Pezinku, ako regionálna knižnica s krajskou pôsobnosťou metodicky pôsobí v knižniciach okresov Pezinok, Senec a Malacky. Knižnice, až na výnimky stagnujúcich knižníc, urobili veľké množstvo práce, ktorá sa prejavila najmä v oblasti automatizácie svojich činností, revízií knižničných fondov, vo vzájomnej spolupráci a v príprave úspešných podujatí pre deti a mládež, ale aj pre dospelých čitateľov a verejnosť.

Tento Komentár podáva podrobný pohľad na činnosť všetkých verejných knižníc v našej metodickkej pôsobnosti. Každoročne sú v ročných výkazoch o knižnici KULT (MK SR) 10 - 01 sledované všetky základné oblasti. V jednotlivých častiach sa venuje sieťi verejných knižníc v okresoch Pezinok, Senec a Malacky, ich najdôležitejším zmenám v danom roku, knižničnému fondu, výpožičným službám, čitateľom, používateľom, organizovaniu podujatí, informačným technológiám, zamestnancom a hospodáreniu.

Základné ukazovatele knižníc, ako je stav knižničného fondu, počet čitateľov a výpožičiek pozvoľna klesajú.

Potešiteľné však je, že na druhej strane vzrastá počet návštevníkov knižnice, ale aj počty prístupov na internet, počty vypra-

covaných rešerší, poskytnutých registrovaných bibliografických a faktografických informácií.

Spoločnosť sa stále vyvíja a jej odrazom je aj postupná pozvoľná premena knižníc. Záujem zriaďovateľov o činnosť knižníc pomohla mnohým knižniciam k ich premene, k oprave budovy sídla knižnice, alebo jej presťahovaniu. V regióne máme knižnice, ktoré sú presťahované do celkom nových priestorov. Vývoj knižníc nastal aj v poskytovaní informácií, pretože dnešný čitateľ a spoločnosť potrebuje informácie aktuálne, presné, rýchle, ale aj knihy, učebnice, skriptá a moderné nosiče informácií, ktoré sú čím ďalej tým viac žiadané. Na toto všetko je potrebné personálne zázemie a hlavne podpora zriaďovateľov.

Dbáme na to, aby sme vychovávali čitateľa už od útleho veku, mnohé knižnice spolupracujú už s materskými školami, čo je nakoniec veľkým prínosom pre knižnicu, čitateľ v našich knižniciach odrastá od predškolského veku cez študentské obdobie až do dospelosti. V našej, modernej dobe majú knihy stále svoj význam a miesto, preto bytostne patria do knižníc.

V obciach okresov Pezinok, Senec a Malacky je celkom **64 knižníc**. Z tohto počtu knižníc je

- 1 regionálna s krajskou pôsobnosťou + 1 pobočka
- 5 mestských knižníc
- 4 profesionálne knižnice
- 45 neprofesionálnych knižníc
- 4 stagujúce knižnice
- 5 nepracujúcich viac ako 5 rokov

Okres Pezinok – 15 knižníc

- 1 regionálna knižnica
- 2 mestské knižnice
- 2 obecné fungujúce knižnice s profesionálnymi zamestnancami
- 9 obecných fungujúcich knižníc s neprofesionálnymi zamestnancami

Okres Senec – 25 knižníc

- 1 mestská knižnica
- 19 obecných fungujúcich knižníc s neprofesionálnymi zamest

nancami

- 2 obecné knižnice nepracujúce

Okres Malacky – 24 knižníc

- 2 mestské knižnice
- 2 obecné fungujúce knižnice s profesionálnymi zamestnancami
- 17 obecných fungujúcich knižníc s neprofesionálnymi zamestnancami
- 2 obecné knižnice nepracujúce

Základné ukazovatele činnosti

Knižničný fond knižníc okresov Pezinok, Senec a Malacky v roku 2014 tvorilo **540 597 dokumentov**, z toho bolo **539 955** (99,8%) kníh a zviazaných periodík, **420 audiovizuálnych** (0,007%) a **222 elektronických a digitálnych dokumentov** (0,004 %).

Tematické zloženie knižničného fondu

Krásna literatúra v počte **394 726 kn. j.** tvorila 73,01% knižničného fondu a odborná literatúra v počte **145 871 kn. j.** 26,98%.

Dochádzajúce periodiká

V roku 2014 do knižníc dochádzalo **174 titulov periodík** (z toho **21 zahraničných**) v **179** exemplároch. Počet titulov sa s ohľadnutím na rok 2013 znížil o **2** tituly.

Ročný prírastok knižničných jednotiek

V roku 2014 predstavoval celkový ročný prírastok verejných knižníc okresov Pezinok, Senec a Malacky **12 862 kn. j.**, z toho **7 841** bolo získaných kúpou, **4 865** darom a **57** výmenou. V porovnaní s rokom 2013 je celkový ročný prírastok kn. j. **nižší o 1 269 kn. j.**

Knižničné jednotky spracované automatizovane

Z celkového knižničného fondu majú knižnice automatizovane spracovaných **231 654 kn. j.** (42,85 %), čo je v porovnaní s minulým rokom o **4 009 menej**. Vysvetlenie môžeme nájsť v knižniciach v Rohožníku a Sološnici, v okrese Malacky, kde zakúpili iný, nový knižničný program a literatúru spracúvajú nanovo. Literatúra sa zo starých programov nedala prekonvertovať. Knižnice, ktoré zakúpili knižničný program spracúvajú svoje knižničné fondy priebežne.

Prepočty:

Na 1 čitateľa verejných knižníc všetkých troch okresov pripadalo z celého knižničného fondu **36,86 kn. j.**, čo je o **12,21 kn. j. viac**, ako v predchádzajúcom roku.

Náklady na nákup knižničného fondu v roku 2014 tvorila suma **69 905 €**, čo je oproti roku 2013 viac o **3 744 €**.

Knižnice, ktoré **nedostali** od svojho zriaďovateľa **príspevok na nákup** knižničného fondu v roku 2014. V prehľade o činnosti však nie sú uvádzané údaje o nepracujúcich knižniciach na základe pokynov z MK SR.

Okres Pezinok v obciach: V roku 2014 nebola žiadna knižnica v okrese Pezinok bez príspevku na nákup literatúry od zriaďovateľa.

Okres Senec v obciach: Čataj, Kaplna, Rovinka, Tomášov, Miloslavov Alžbetin Dvor, Kráľová pri Senci, Malinovo, Reca, Tureň.

Okres Malacky v obciach: Marianka, Plavecké Podhradie, Kostolište, Láb. Finančné prostriedky určené na nákup knižničného fondu v roku 2013 v jednotlivých verejných knižniciach sú uvedené v priloženej tabuľke na konci Prehľadu činnosti v okresoch Pezinok, Senec a Malacky.

Výpožičky a služby

V roku 2014 pracovníci verejných knižníc okresov Pezinok, Senec a Malacky zrealizovali **344 300** výpožičiek, čo je o **3 165** výpožičiek viac, ako v roku 2013.

Z celkového počtu výpožičiek za všetky tri okresy bolo:

- **59 811** výpožičiek odbornej literatúry (17,37 %) a **163 444** výpožičiek krásnej literatúry (47,47 %) **pre dospelých**
- **20 429** výpožičiek odbornej literatúry (5,93 %) a **70 505** výpožičiek krásnej literatúry (20,47 %) **pre deti**
- **30 111** výpožičiek **periodík** (8,74 %)

Z celkového počtu výpožičiek bolo **300 733** absenčných výpožičiek (87,34 %) a **43 567** prezenčných výpožičiek (12,65 %).

Medziknižničné výpožičné služby (MVS)

V roku 2014 Malokarpatská knižnica v Pezinku poskytla **463**

MVS iným knižniciam a **170** MVS z iných knižníc, OcK v Báhoni zapožičala iným čitateľom **355** výpožičiek MVS. V okrese Senec Mestská knižnica v Senci iným knižniciam zapožičala **5** MVS výpožičiek a pre svojich čitateľov z iných knižníc zapožičala **100** MVS. V okrese Malacky využili služby MVS pre svojich čitateľov Mestská knižnica v Malackách, z iných knižníc zapožičala **11** MVS, OcK v Zohore z iných knižníc **10** dokumentov MVS, OcK Gajary **1** z iných a Lozorno **4** MVS z iných knižníc.

Čitatelia

V roku 2014 knižnice okresov Pezinok, Malacky a Senec zaregistrovali **14 666** čitateľov, čo je oproti roku 2013 **viac o 1 423**. Počet detských čitateľov oproti roku 2013 **vzrástol o 180** detí. V roku 2014 počet návštevníkov (vrátane návštevníkov podujatí) oproti roku 2013 **stúpol o 7 101** návštevníkov.

Kultúrno-spoločenská činnosť, podujatia

V roku 2014 verejné knižnice okresov Pezinok, Senec a Malacky pripravili **986** vzdelávacích a kultúrno-spoločenských podujatí. V okrese Pezinok bolo zorganizovaných **462** podujatí, v okrese Senec **193** a v okrese Malacky **331** podujatí. Počet podujatí informačnej výchovy bolo zorganizovaných **296**. Ostatné podujatia boli zamerané najmä na besedy o knihách, kvízy, rozprávkové popoludnia, súťaže, výtvarné i literárne, ale i besedy so spisovateľmi či ilustrátormi a prekladateľmi, výtvarníkmi, hercami.

Informačné technológie

V roku 2014 vlastnili knižnice okresov Pezinok, Senec a Malacky **98 osobných počítačov**, (ubudol 1 počítač). Pre verejnosť bolo prístupných **39 osobných počítačov**.

Internetové služby

V roku 2014 poskytovali internetové služby verejnosti knižnice okresov Pezinok, Senec a Malacky, na 39 počítačoch.

On-line katalóg dokumentov v katalógu vystavený na internete má Malokarpatská knižnica v Pezinku, Mestské kultúrne stredisko Se-

nec – Mestská knižnica a Mestské centrum kultúry Malacky – Mestská knižnica. V roku 2014 do elektronických katalógov knižníc vstúpilo **111 741** používateľov, čo je o **44 569** používateľov **viac**, ako v roku 2013.

Zamestnanci a hospodárenie

V roku 2014 vo verejných knižniciach okresov Pezinok, Senec a Malacky pracovalo **33,22** zamestnancov (prepočítaný stav), z nich bolo **31,49** žien, (**94,79 %** všetkých zamestnancov). V porovnaní s rokom 2013 sa počet zamestnancov **znížil o 3,68**. Okres Pezinok mal **20,54**, okres Senec **6,24** a okres Malacky **6,44** zamestnancov (v prepočítanom stave).

Hospodárenie

V roku 2014 predstavovali výnosy/príjmy knižníc BSK v metodickej pôsobnosti Malokarpatskej knižnice v Pezinku/ čiastku **959 059 €** čo je o **10 107 € viac**, ako v roku 2013.

Knižnice získali od zriaďovateľov (z rozpočtu obce) **946 609 €**, čo je o **310 475 € viac** ako v roku 2013.

Vlastné **tržby** knižníc predstavovali **32 464 €** (o **2 007 € menej** ako v roku 2013), z nich **22 340 €** tvorili poplatky za knižničné činnosti (zápisné, pokuty, xeroxové služby, rešeršné služby a pod.).

Prostredníctvom **grantov a darov** získali knižnice **27 855 €** (o **2 581 € menej** ako v roku 2013), z toho prostriedkov štátneho rozpočtu pochádzalo **25 149 €**, (čo je o **7 902 € viac** ako v predchádzajúcom roku).

Výdavky na hlavnú činnosť predstavovali **1 290 293 €**, (čo je o **102 506 € viac** ako v roku 2013).

Mzdové náklady v roku 2014

Náklady na mzdy zamestnancov tvorili **313 026 €** (o **20 481 € viac** ako v roku 2013).

Priemerná mesačná mzda zamestnanca verejných knižníc okresov Pezinok Senec a Malacky sa v roku 2014 pohybovala vo výške **785,23 €**. V porovnaní s rokom 2013 sa priemerná mzda zamestnanca v knižnici zvýšila o **36,27 €**.

**Ako sme na tom s členstvom
v Spolku slovenských knihovníkov a knižníc?**

Marta Weissová

Členská základňa Spolku slovenských knihovníkov a knižníc v roku 2015

K 31. 5. 2015 bol stav členskej základe SSKK **991** členov
v ôsmich krajských pobočkách SSKK:

Bratislavský kraj	197
Banskobystrický kraj	161
Košický kraj	151
Nitriansky kraj	116
Prešovský kraj	109
Trenčiansky kraj	49
Trnavský kraj	81
Žilinský kraj	127

Prehľad o platení členských príspevkov v jednotlivých krajských
pobočkách SSKK k 31. 5. 2015:

		Neplatiaci členovia	
KP SSKK	Banská Bystrica	100,00 %	0
KP SSKK	Žilina	100,00 %	0
KP SSKK	Trnava	97,53 %	2
KP SSKK	Košice	70,86 %	41
KP SSKK	Bratislava	56,78 %	86
KP SSKK	Nitra	49,13 %	59
KP SSKK	Prešov	35,77 %	70
KP SSKK	Trenčín	0,02 %	48
Spolu			306

KP SSKK v SR spolu 69,12 %

Pod'akovanie za 100 % výber členských príspevkov od členov SSKK patrí predsedníčkam krajských pobočiek **SSKK PhDr. Anne Kucianovej, PhD (Žilinský kraj) a Ing. Milote Torňošovej (Banskobystrický kraj) ako aj Mgr. Líviu Kolekovej (Trnavský kraj)** za 97,53 % výber členských príspevkov. Samozrejme pod'akovanie patrí aj všetkým členom SSKK, ktorí si včas splnili svoju základnú členskú povinnosť.

Z celkovej sumy zaplatených členských príspevkov sa pre krajské pobočky SSKK prideluje na činnosť a aktivity 50 %.

Od toho ako si členovia plnia svoju členskú povinnosť – platenie členských príspevkov, od toho závisí aj stav finančných prostriedkov, ktoré má každá krajská pobočka SSKK na svoju činnosť v bežnom kalendárnom roku.

POĎAKOVANIE

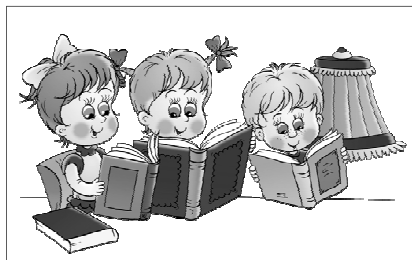
Univerzitná knižnica v Bratislave (UKB) s počtom 237 pracovníkov patrí medzi najväčšie knižnice na Slovensku. Z počtu pracovníkov UKB je v Spolku slovenských knihovníkov a knižníc (SSKK) registrovaných 55 pracovníkov, členov SSKK, čo tvorí 23,20 %.

Na tejto pozitívnej skutočnosti sa už roky podieľa pracovníčka UKB **PhDr. Dagmar Kleinová**, ktorá každoročne realizuje výber členských príspevkov od členov SSKK, často i na úkor osobného voľna.

I na stránkach Občasníka si dovoľujeme PhDr. Dagmar Kleinovej vysloviť úprimné pod'akovanie za jej aktívny prínos a prácu pri výbere členských príspevkov.

Marta Weissová

**Dva príspevky o knižničných
podujatiach, ktoré boli
v Malokarpatskej knižnici v Pezinku
a v Mestskej knižnici Senec**

Júlia Štefeková

MDD v knižnici alebo o tom ako Černokňazník chcel pokaziť Deň detí

Tento rok sme v Malokarpatskej knižnici v Pezinku deň detí poňali trochu inak, netradične – hlavne farebne, hravo, zábavne.

Prišli prváci z pezinskej základnej školy na Fándlyho ulici spolu s pani učiteľkou Prešinskou. Ešte netušili, čo na nich čaká...

Čakali tu na nich Veronika spolu s Júliou prezlečené v nádherných kostýmoch predstavujúcich šašov. Šašulky mali aj príhodné mená: jedna Knižka a druhá Záložka. Skvelá kombinácia, čo poviete? A spolu so šikovnými deťmi priam NAJideálnejšia. Deti sa usadili do

kruhu v detskom oddelení a začala sa napínavá púť spolu s príbehom. Zlý černokňazník zakliadol obe dievčatá a poslal ich sem, aby splnili svoju misiu. Aby to nebolo také jednoduché, skomplikoval situáciu tým, že si museli nájsť šikovné a udatné deti ochotné

im pomôcť. Len ak deti splnia všetky úlohy, môžu sa šašulky vrátiť k svojim kráľovským deťom do kráľovstva Knižkovo. Lebo aj tie deti oslavujú krásny sviatok – Deň detí. Černokňazník mal však ešte jednu

podmienku – za každou jednu aktivitou sa musia vždy vystriedať dve deti zo skupiny. Hoci deti boli rozdelené na dve skupiny, úspech celej misie spočíval vo vzájomnej spolupráci.

Pred samotnou aktivitou šašulky vyjadrili deťom pranie, nech im nechýba odvaha, statočnosť, ale čo je najdôležitejšie, dobré srdce, ktorým môžu prejavieť druhým lásku a ochotu pomôcť. Tiež im priali, aby im nechýbal úsmev na tvári.

Černokňažník mal pre deti rôzne úlohy, ktoré mala Knižka uschované vo svojom zázračnom vrecku a mohla postupne vyťahovať vždy len jednu. Prvá aktivita boli kruhy a preukázanie šikovnosti

v hádzaní (nakoniec najväčšou zábavou bolo „skús trafiť šaša“). Pokračovalo to v hádzaní balónov alias Ochráň svoj balón (začarovaná Záložka chodila so špendlíkom a chcela prasknúť balón). Balón praskla len v prípade, ak bol na zemi alebo ho dieťa dlho držalo v náručí a nebol vo vzduchu.

Po úspešnej záchrane lietajúcich priateľov balónov prišla aktivita „voda“. V pripravených vedrách s vodou boli skryté fľaše ukrývajúce tajomstvo. Len po dostatočnom prenesení vody sa

mohli k nim dostať. Jednoduché, však? Černokňažník to vedel. Úlohu sťažil tým, že deti vodu prenášali v dierkovaných plastových pohároch do jedného spoločného vedra. Po tejto úlohe deti nutne potrebovali prestávku, aby načerpali energiu do ďalšieho boja. Každé družstvo dostalo fľašu s odkazom vo vnútri a našlo si svoje miesto, aby mohli správne vyriešiť úlohu. Prvá skupina mala hádanku – Miesto, kde príbehy sú uložené a čakajú, kým ich objavíš. Kniha vedľa knihy je. (Knižnica) Knižnica je však veľká, a preto musela druhá skupina správne poskladať obrázok, na ktorom bola fotografia nášho detského oddelenia. Spolu s deťmi sme sa mohli presunúť na ďalšie miesto činu

– detské oddelenie.

Po usadení nasledovala Bomba – deti si medzi sebou podávali plastovú bombu, ktorá odrátavala čas a nik nevedel, kedy vybuchne. Spolu s bombou putovala karta s obrázkom, a k nemu museli vymyslieť asociácie. Poslednou aktivitou bola pantomíma rozdelená do troch častí – povolania (lekár, učiteľ), zvieratá (pes, mačka, slon) a náročná skupinová pantomíma rozprávky, ktorej názov mala druhá skupina uhádnuť (Červená čiapočka, Kráska a zviera).

Koniec ohlásil vetu, v ktorú všetci dúfali: „Černokňažník to vzdal. Knižka a Záložka sa môžu vrátiť späť do Kráľovstva Knižkovo a deti získavajú za svoju odvahu listinu a malé prekvapenie“. Na listine stálo: *Máme šľachetné srdce, ktoré je naklonené druhým, radostne sa trepoce, keď môže pomôcť. Pri pomoci Šašulkom sme preukázali odvahu, silu, neobjavnosť – preto slávnostne sľubujeme, že sa budeme snažiť pomáhať i druhým, a ak sa kráľovstvo Knižkovo (alebo iné) ocitne v problémoch, neváhame a pomôžeme. Svojimi podpismi potvrdzujeme, že je všetko pravda. Veľkí knižní hrdinovia a bojovníci!*

Deti postupne namáčali prst do farby a otláčali na listinu. Boli odmenené záložkou, na ktorej mali napísané – Knižný hrdina. Malým bonusom bola sladká odmena za usilovnosť. Deti odchádzali šťastné a unavené. Zaspávali určite s dobrým pocitom. A ktovie, možno sa im snívalo o záchrane ďalšieho kráľovstva, ktoré potrebuje pomoc. Toľko postáv a príbehov čaká, kým ich deti objavia. Preto hor sa do knižnice a do ďalšieho dobrodružstva!

Jarmila Majová

Celé Slovensko číta deťom

Aj senecká Mestská knižnica sa zapojila do celoslovenského projektu, ktorý zastrešuje prezident SR, Andrej Kiska.

V týždni od 1. do 7. júna 2015 na netradičných miestach čítali osobnosti nášho kultúrneho a literárneho sveta. Poslucháčmi – a to veľmi pozornými – boli žiaci z troch ZŠ v Senci, na Tajovského ulici, na ulici Mlynskej a ZŠ Alberta Molnára.

V pondelok sa tretiakom predstavila moderátorka a herečka zo „Súdnej siene“, Renáta Názlerová, ktorá na námestí pred kultúrnym do-

mom čítala zo svojej obľúbenej knižky z detstva – o Pippi Dlhej Pančuche z pera známej švédskej autorky Astrid Lindgrenovej.

V utorok na terasu ZUŠ na Fándlyho ulici zavítala autorka románov pre dospelých ale i pre deti – Lena Riečanská a prvákom predstavila knihu Kláry Jarunkovej - O psovi, ktorý mal chlapca.

V stredu 30 detských čitateľov spolu s knihovníčkami absolvovalo literárno-historickú exkurziu v Topoľčiankach a Tesárskych Mlyňanoch. Tam, medzi ružami, si vypočuli Osmijankovu rozprávku od Kristy Bendovej.

V štvrtok si dali žiaci stretnutie na Slniečnych jazerách so spisovateľkou Ruženou Scherhaufarovou a s knihou o zvieratkách, ktorá ich veľmi zaujala a mnohé sľúbili, že si ju prídu požičať do knižnice.

V piatok sa v nedávno vynovených priestoroch seneckého amfiteátra detičky zoznámili so slovenskou herečkou Dagmar Sanitrovou, ktorá im zábavným spôsobom prečítala jeden z príbehov Pippi Dlhej Pančuchy. Príbeh sa odohrával v cirkuse a deti sa v mysli preniesli do zábavného a čarovného sveta.

V sobotu si v Labyrinte deti z literárneho krúžku vypočuli peknú rozprávku v podaní Margit Polákovej, ktorá rozprávku čítala v maďarčine.

Nedeľa privítala deti aj s rodičmi v amfiteátri pri fontáne, aby sa dozvedeli o dobrodružstvách nezbedného Murka.

Táto pekná akcia zaujala nielen deti, ale i dospelých a všetci sa tešíme na 2. ročník a veríme, že čoraz viac rodičov bude deťom čítať, ale i deti samotné si čítanie obľúbia.

**O súťaži, ktorá už každoročne obohacuje
kultúrny život v Bratislave ...**

Zuzana Liptáková - Eva Šulajová

Víťazi literárno-výtvarnej súťaže Bratislava, moje mesto 2015

Do literárno-výtvarnej súťaže Bratislava, moje mesto 2015 sa zapojilo vyše **300 bratislavských školákov**. Do súťaže zaslali viac ako 130 literárnych prác a viac ako 170 výtvarných diel a modelov. Milo prekvapila najmä kategória starších žiakov - výtvarníkov, ktorých práce mali veľmi dobrú úroveň. Celkovo toho roku výtvarníci trošku prekonalí literárne štandardy. Porota hodnotila najmä nápaditosť spracovania témy a aj technickú zručnosť, či už pri písaní alebo vo výtvarných technikách. Tiež ocenila mieru samostatnosti pri tvorbe, najmä v nižších vekových kategóriách.

Ústrednou témou zadania súťaže boli Osobnosti Bratislavy. Literárne práce mohli formou poviedky spracovať tému „Neuveríte, koho som stretol!“, alebo veršami vyjadriť poctu mestu. Mladí výtvarníci ľubovoľnou formou mohli vyjadriť poctu vybranej osobnosti. Inšpirovali ich viacerí športovci, herci aj hudobníci. Medzi najobľúbenejšie, teda najčastejšie postavy, ktoré si deti vybrali na literárne alebo výtvarné spracovanie, boli jednoznačne **Mária Terézia a Ľudovít Štúr** (vláda Slovenskej republiky vyhlásila rok 2015 za Rok Ľudovíta Štúra pri príležitosti 200. výročia jeho narodenia, ktoré sa naplní 28. októbra). Potom nasledoval Július Satinský, Milan Lasica, W. A. Mozart, J. M. Kempelen, Daniel Hevier, Ondrej Nepela. Výtvarnými technikami spracovali aj herca Juraja Kuku, moderátorku Adelu Banášovú, speváka Pavla Hammela, hudobníka Mariána Vargu a nezabudli ani na bratislavského Robinsona – Karola Jettinga.

Slávnostné odovzdanie cien sa konalo vo štvrtok 04. 06. 2015 o 14:00 h v Justiho sieni Primaciálneho paláca.

Mestská knižnica ďakuje talentovaným deťom za snahu a skvelé práce, poďakovanie smeruje aj ich školám a pedagógom a všetkým, ktorí pomáhali pri organizácii 5. ročníka tejto súťaže.

Osobitná vďaka patrí spolupracujúcim bratislavským verejným knižniciam, ktoré súťaž spropagovali v školách v mieste svojho pôsobenia: Staromestskej knižnici, Knižnici Ružinov, Knižnici Bratislava – Nové Mesto a Miestnej knižnici Petržalka.

Výstava víťazných výtvarných prác, ktorej vernisáž sa uskutočnila 11. júna 2015, bude sprístupnená v Úseku literatúry pre deti a mládež na Kapucínskej ul. č. 3 (vchod cez Kapucínsku 1). Trvanie výstavy bude zverejnené na www.mestskakniznica.sk. Všetkých srdečne pozývame!

BRATISLAVA, MOJE MESTO 2015 – ocenené literárne práce

1. KATEGÓRIA

ČESTNÉ UZNANIA:

Nina Mojtoová, 1. B, ZŠ Matky Alexie, Palackého 1 (Staré Mesto)

Kiara Klapáková, 2.B, ZŠ, Sokolíkova 2 (Dúbravka)

Lenka Palčová, 2.B, ZŠ, Sokolíkova 2 (Dúbravka)

2. KATEGÓRIA

PRÓZA

1.miesto - **Nikolka Holúbková**,
4.B, ZŠ Nejedlého, Nejedlého 8 (Dúbravka)

2. miesto - **Adam Weisenpacher**,
4. B, ZŠ, Sokolíkova 2 (Dúbravka)

3. miesto - **Ester Hlaváčiková**,
ZŠ s MŠ M. Hodžu, Škarniclova 1 (Staré Mesto)

ČESTNÉ UZNANIA:

Daren Ludvig a Tomáš Hričák,
3.A, Škola pre mimoriadne nadané deti a Gymnázium, Teplická 7
(Nové Mesto)

Martin Račkay,

4.A, ZŠ Beňovského 1 (Dúbravka)

Livia Hruškovičová a Ema Kmeťová,

3.B, Škola pre mimoriadne nadané deti a Gymnázium Teplická 7
(Nové Mesto)

POÉZIA

1. miesto - **Ema Szabová,**

5. B, ZŠ Beňovského 1 (Dúbravka)

2. miesto - **Sára Mackovičová,**

5. A, ZŠ s MŠ Odborárska 2 (Nové Mesto)

3. miesto: - **Adela Danková,**

5. B, ZŠ Beňovského 1 (Dúbravka)

3. KATEGÓRIA

PRÓZA

1. miesto - **Tamara Uhrinová,**

sekunda A, Evanjelické lýceum, Palisády 57 (Staré Mesto)

2. miesto - **Tamara Grožáková,**

8.A, ZŠ, Hlboká cesta 4 (Staré Mesto)

Pavína Petrželková,

sekunda B, Evanjelické lýceum, Palisády 57, (Staré Mesto)

3. miesto - **Rudo Turček,**

7. B, ZŠ s MŠ Milana Hodžu, Škarniclova 1 (Staré Mesto)

Boris Kuman,

6.A, ZŠ, Kalinčiakova 12 (Nové Mesto)

ČESTNÉ UZNANIA:

Kristína Fajnorová,

7. A. , ZŠ s MŠ Milana Hodžu, Škarniclova 1 (Staré Mesto)

Beatris Petrova,

7. trieda, ZŠ s MŠ, Cádova 23 (Nové Mesto)

POÉZIA

1.miesto - **Ján Škrabák,**

9. C , ZŠ, Kalinčiaková 12 (Nové Mesto)

2. miesto - **Rebeka Jirsáková**,
tercia A, Evanjelické lýceum, Palisády 57 (Staré Mesto)

3. miesto - **Hana Gajdošová**,
8. B, Cirkevná ZŠ Narnia, Beňadická 38 (Petržalka)

BRATISLAVA, MOJE MESTO 2015 – ocenené výtvarné práce

4. KATEGÓRIA

1. miesto - **Laura Tichá**,
8 rokov, art Slniečnice, o. z., Narcisová 8 (Ružinov)

2. miesto - **kolektív 2. A**,
ZŠ s MŠ, Jeséniova 54 (Nové Mesto)

3. miesto - **Oliver Bordáč**,
7 rokov, ZUŠ Eugena Suchoňa, Batkova 2 (Dúbravka)

5. KATEGÓRIA

1. miesto - **Viktória Barcziová**,
5.B, art Slniečnice, o. z., Narcisová 8 (Ružinov)

2. miesto - **Dávid Rýs**,
9 rokov, ZŠ, Podzáhradná 51 (Podunajské Biskupice)

3. miesto - **Jakub Farkaš**,
5. A, ZŠ, Hlboká cesta 4 (Staré Mesto)

6. KATEGÓRIA

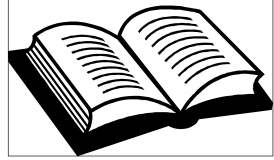
1. miesto - **Richard Rippel**,
9. B, art Slniečnice, o. z., Narcisová 8 (Ružinov)

2. miesto - **Patrícia Líšková a Filip Líška**,
8. C, art Slniečnice, o. z., Narcisová 8 (Ružinov)

3. miesto - **Lukáš Demovič**,
9. A, ZŠ, Dubová 1 (Staré Mesto)

Laura Bartošová,
7. B, art Slniečnice, o. z., Narcisová 8 (Ružinov)

Modernizácia knižnice nie je veru každodennou záležitosťou...

Ľudmila Čelková

Knižnica v novom šate

Takto by sa dala vari najvýstižnejšie pomenovať premena, ktorou prešla knižnica Goetheho inštitútu v Bratislave (Panenská 33, 814 82 Bratislava, tel. 02/ 5443 3130, 32, e-mail: bibl@bratislava.goethe.org, www.goethe.de/bratislava). Nejde však len o jej vonkajší vzhľad, ale aj o obsahovú zmenu, ktorá vyplynula z novej koncepcie pilotného projektu v rámci knižníc Goetheho inštitútov v ďalších krajinách.

Z tichej, uzavretej študijnej knižnice vzniklo zásadnou rekonštrukciou doterajších priestorov (v spolupráci s architektom a študentmi – dizajnérmami) príjemné miesto na stretávanie sa ľudí. Nový priestor je prepoje-

ný s originálnou kaviarňou Goriffée, podobne ako model, ktorý poznáme z niektorých veľkých kníhkupectiev. Stred miestnosti knižnice je voľný na rozmanité podujatia, ku ktorému sa v lete pridruží aj kryté átrium. Knižničný fond je umiestnený len popri stenách. Po vyradení a odsune fondov iným knižniciam ostalo v knižničnom fonde okolo 7 tisíc kn. j. v nemčine a slovenčine a 11 titulov nemeckých novín a časopisov. Vyhľadávanie vo fonde zabezpečuje online katalóg. Novinkou vo fonde je tzv. detská knižnica, ktorá obsahuje od leporiel pre najmenších kvalitné knihy pre deti, dospievajúcu mládež (napr. hitom sú komiksy) audioknihy, hudobné CD, hračky, tvorivé PC hry. Táto det-

ská knižnica zaznamenala už svoje prvé úspechy (škôlky, školy). V ponuke je aj pestrá zbierka spoločenských hier, ktoré si tiež možno požičať domov (napr. každú druhú stredu v mesiaci sa je od 17.-20. hod.

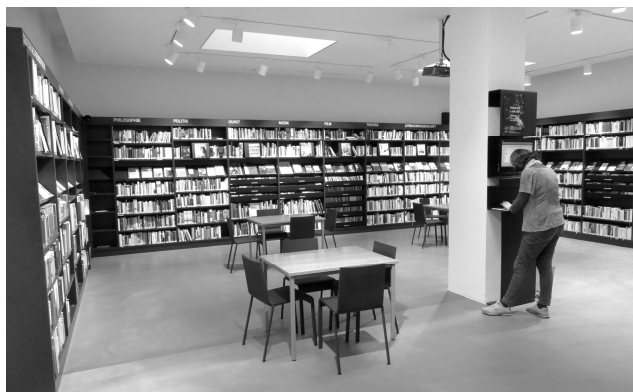

večer spoločenských hier). Okrem toho funguje digitálna knižnica, ktorá ponúka vyše 10 tisíc e-knží, e-periodík, e-videí, e-audioknží, e-hudby a onedlho pribudnú e-filmy. Prostredníctvom e-výpožičiek je táto zbierka kedykoľvek čitateľom k dispozícii. Ročný poplatok pre dospelých je 8 eur,

deti a študentov 5 eur a pre dôchodcov sú služby knižnice bez poplatku.

Pracovisko – dnes **informačné centrum a knižnica** – je otvorené v pracovné dni od 8. - 20. hod. a v sobotu od 8. - 13. hod. Zaujímavosťou je, že knihy a periodiká sa vracajú na vrátnici inštitútu, kde možno výpožičky aj predĺžiť (pokiaľ nie sú rezervované). Tu sa možno aj prihlásiť do knižnice.

Novú tvár informačného centra a knižnice predstavil - slovne i prostredníctvom filmu - jeho vedúci **Michal Hvorecký**, ktorý informoval

aj o ďalších aktivitách pracoviska v oblasti podpory umeleckého a odborného prekladu z nemčiny do slovenčiny, rozličných formách popularizácie a propagácie nemeckej literatúry, spolupráce s vydavateľmi a službami pre knižnice.

Inšpirujúce podujatie zorganizovala pre knihovníkov bratislavská pobočka Spolku slovenských knihovníkov a knižníc.

Ľudmila Čelková

Má stále svoj cveng ...

Poznáte?

Na slovenskom knižnom trhu v oblasti vydávania vedeckej a odbornej literatúry zaujíma popredné miesto **Veda**, vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied (Dúbravská cesta č. 9, 845 02 Bratislava, www.veda.sav.sk). Za vyše polstoročia (počiatky vydavateľskej činnosti sa spájajú so Slovenskou akadémiou vied umení – 1942) predstavilo vydavateľstvo verejnosti diela zakladajúcej akademickej generácie, syntetické práce o dejinách Slovenska, slovenskej hudby, literatúry, divadla, ďalej jazykovedné práce ako *Slovník slovenského jazyka* (6 zv.), vlastivednú *Encyklopédiu Slovenska* (6 zv.), na ktorú nadviazala ešte neukončená *Encyclopaedia Beliana* (doteraz 7 zv.). K hodnotným dielam sa radí tiež *Encyklopédia ľudovej kultúry*, *Slovník súčasného slovenského jazyka* (A-G, H-L), *Historický slovník slovenského jazyka*, *Slovník slovenských nárečí* (doteraz 2 zv.) a pod. Samozrejme, vydavateľstvo sa nesústredilo iba na témy z oblasti vied o spoločnosti a kultúre, ale postupne sprístupňovalo aj nové poznatky a výsledky bádania aj z oblasti neživej prírody a živej prírody. Za pozornosť stoja aj zaujímavé edičné rady ako *Flóra Slovenska*, *Fauna Slovenska*, *Rastlinné spoločenstvá Slovenska*, *Slovensko v 20. storočí*.

K propagácii produkcie (knižnej i časopiseckej) výrazne vydavateľstvu napomáha *knihkupectvo Veda* (Štefánikova č. 3, 811 01 Bratislava), účasť na medzinárodnom knižnom veľtrhu Bibliotéka i celá škála rozmanitých akcií. **Jednou z nich je aj kolekcia rôznych titulov, ktoré do súčasťaže (pozri záver príspevku) pre členov (individuálnych i kolektívnych) Spolku slovenských knihovníkov a knižníc Bratislavského kraja venovalo vydavateľstvo Veda pri príležitosti blížiaceho sa jubilea spolku.**

V snahe priblížiť čo najširšiemu okruhu záujemcov najnovšie ve-

decké trendy, vytvorila Veda špeciálnu edíciu *Svet vedy*, ktorá už niekoľko rokov úspešne popularizuje slovenskú vedu našej spoločnosti. Z tejto edície upozorňujem na titul ***Krása z kameňa zrodená*** v živote človeka, ktorý zoznamuje s významom kameňa od historických čias až po súčasnosť. Autorka (Darina Čabalová) nesleduje iba využitie kameňa na stavebné účely, ale aj jeho výtvarné stvárnenie. Ukázala, ako sa kameň sa spája s človekom od dávnoveku. Ten sa vďaka jeho trvácnosti stal „akýmsi kamenným písmom, ktoré dokumentuje spôsob života, myšlienky určitej epochy, jej vyspelosti...“ Obsiahlu časť knihy tvoria dekoračné kamene, ktoré sú charakteristické pre Slovensko (pieskovce, travertíny, ryolity) a v závere zoznamuje dekoračnými kameňmi sveta, ako napr. čadič, granit, alabaster, tuf... Zároveň upozornila, že kameňu v živote človeka sa doteraz nevenovala dostatočná pozornosť.

Jaroslav Matulík je autorom ďalšej publikácie zo Sveta vedy s názvom ***Voda naša každodenná***. Táto monografia prináša súhrn poznatkov o význame vody pre ľudí, prírodu i národné hospodárstvo (formy vody, fyzikálne vlastnosti, kolobeh vody apod.). Zoznamuje tiež s niektorými filozofickými názormi na vodu v staroveku, bojom o vodu i bojom proti vode. Autor podrobnejšie spracoval tému vody na Slovensku podľa zaužívaného členenia na desať povodí, predstavil historické i súčasné vodné diela, veľké vodné nádrže, vodné hospodárstvo až po vodný zákon z roku 2002.

Z oblasti literatúry upozorňujem na monografiu ***Ruská literatúra 18.-21. storočia*** (zodp. red. Margareta Kontrišová), ktorá je výsledkom úsilia kolektívu literárnych vedcov – rusistov z vysokých škôl a Ústavu svetovej literatúry SAV. Deväť autorov sa zameriava na literárny proces na pozadí spoločensko-historických udalostí a predstavuje vývoj ruskej literatúry od roku 1700 po súčasnú ruskú poéziu, prózu a drámu. Publikácia je prvým pokusom o spracovanie slovenských dejín ruskej literatúry. Cenný je pomocný aparát práce – bibliografia, register, chronologická tabuľka i prehľad najvýznamnejších autorov 18. - 21. storočia.

Zaujímavou sériou, ktorú vo Vede vydáva Ústav politických vied SAV, sú *Osobnosti slovenskej politiky* (ved. projektu Miroslav Pekník). Širokej verejnosti sa v nej už predstavila celá plejáda známych i menej známych osobností, ktoré vplývali a formovali politiku na Slovensku. Tak napr. publikácia ***Ferdinand Juriga – Pudový smer slovenskej politiky*** sa venuje poprednému predstaviteľovi slovenského katolicizmu

a spoluzakladateľovi Slovenskej ľudovej strany. Približuje Jurigove pôsobenie v rámci Uhorska a medzivojnového Československa. Do tejto série patrí aj kolektívna monografia **Dr. Vavro Šrobár – politik, publicista a národno-osvetový pracovník**. Autori tohto významného politika so štátnickým nadhľadom ukázali ako človeka so zmyslom pre sociálne cítenie a česko-slovenskú vzájomnosť.

Pozornosť si tiež zaslúži publikácia **Slovenské národné rady a cesta k parlamentarizmu** (Miroslav Pekník a kol.). Prináša pohľad na vznik a vývoj slovenského ústredného národno-hospodárskeho orgánu v zlomových obdobiach slovenskej politiky v revolučných rokoch 1848-49, v rokoch 1918-19, povstaleckú SNR, postavenie SNR v rokoch 1948-1967, 1992-93 a Národná rada SR po vzniku samostatného Slovenska po súčasnosť.

Nakoniec z vydavateľskej produkcie vydavateľstva Veda ešte jedna „lahôdka“, pri ktorej zaplesá duša nejedného knihovníka - titul **Klenoty slovenských archívov** od autorov Lenky Pavlíkovej a Ladislava Vrtela. Tí predstavili 108 unikátnych dokumentov uložených v archívoch na Slovensku. Výnimočná publikácia pootvorila dvere verejnosti do takmer neznámej klenotnice a sprístupnila tak aspoň zrnko z našej písomnej pamäte. Zo zabudnutého sveta teraz pred čitateľom defiluje na každej dvojstrane dokument s jeho charakteristikou a informáciou, kde sa nachádza. Od najstaršieho zachovaného dokumentu tzv. Zoborskej listiny (r. 1111), Graciánovho kódexu (12. stor.) nájdeme v luxusne upravenej publikácii celý rad vzácných dokumentov, ako sú napr. verejné notárske listiny, udeľenie erbov, súpis donačných listín, mestské knihy, erbové listiny, stanovy cechov, povyšovanie do šľachtického stavu, rodostromy, cechové listiny, či záznamy z matriky, spevníky až po zatykač na Ľudovíta Štúra, memorandum národa slovenského či deklaráciu o zvrchovanosti SR, Ústavu SR.

Podmienky súťaže:

Jednu z kníh možno získať
za najzaujímavejší príspevok do Občasníka,
ktorý pošlete výkonnému redaktorovi
do 30. septembra 2015
za text v rozsahu najmenej 1 strany.

**Prehľad ocenení, ktoré boli udelené
tvorcom kníh a knihám samotným
za rok 2014 ...**

Eva Cíferská

**Ceny udelené v súťaži
Najkrajšie knihy Slovenska 2014**

CENA MINISTERSTVA KULTÚRY SR VYDAVATEĽSTVU
ZA CELKOVÚ VÝTVARNÚ A TECHNICKÚ KVALITU KNIHY

Vydavateľstvu **Slovart**, spol. s r. o., Bratislava
za knihu

H. Moravčíková: **Friedrich Weiwurm Architekt**

CENA MINISTERSTVA KULTÚRY SR AUTOROVI
ZA VYNIKAJÚCE ILUSTRÁCIE

Katarína Macurová
za knihu

B. Jobus: **Ja nič, ja muzikant**

CENA MINISTERSTVA KULTÚRY SR AUTOROVI
ZA VYNIKAJÚCU GRAFICKÚ ÚPRAVU

Ľubica Segečová
za knihu

H. Moravčíková: **Friedrich Weiwurm Architekt**

CENA MINISTERSTVA KULTÚRY SR VYDAVATEĽSTVU
ZA BIBLIOFILSKÉ VYDANIE

Peter Ďurík
za knihu

F. Schiller: **Óda na radosť**

CENA MINISTERSTVA ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A
ŠPORTU SR VYDAVATELSTVU ZA UČEBNICU

Orbis Pictus Istropolitana, spol. s r. o., Bratislava
za knihu

V. Repáš - I. Jančiarová: **Matematika pre 2. ročník ZŠ, 2. diel**

CENA ZVÄZU POLYGRAFIE NA SLOVENSKU TLAČIARNI
ZA MIMORIADNE POLYGRAFICKÉ SPRACOVANIE

Neografia, a.s., Martin
za knihu

H. Moravčíková: **Friedrich Weinwurm Architekt**

CENA BIBIANY VYDAVATELSTVU
ZA NAJKRAJŠIU DETSKÚ KNIHU

Vydavateľstvo **BUVIK**, s.r.o., Bratislava
za knihu

M. Voříšková: **Čarovné pero**

CENA SLOVENSKEJ NÁRODNEJ KNIŽNICE
ZA ŠTUDENTSKÚ PRÁCU

Kristína Kubáňová
za prácu **Rozprávky z ďalekého Japonska**

Darina Výbohová
za prácu **Fóbie Light**

Tamara Szomolányiová
za prácu **Olívia a čižma**

NAJKRAJŠIE KNIHY SLOVENSKA 2014

a) Vedecká a odborná literatúra

H. Moravčíková: **Friedrich Weinwurm Architekt**

Fot. Olja Triaška Stefanovič, graf. úprava Ľubica Segečová, vyd. Vydavateľ-
stvo Slovart, spol. s r. o., Bratislava, tlač Neografia, a.s., Martin

V. Klimáček: **GUnaGU... GUnaGU? GUnaGU!**

Fot. kolektív, graf. úprava Juraj Demovič a Ludmila Pohlová, vyd. Ikar, a.s., Bratislava, tlač TBB, a.s., Banská Bystrica

b) Krásna literatúra

M. Milčák: **Hra s hadmi**

Fot. Luc Busquin, graf. úprava Erik Jakub Groch, vyd. Skalná ruža, o.z., Kordíky, tlač Sempervivum, s.r.o., Banská Bystrica

J. K. Stefánsson: **Letné svetlo a potom príde noc**

Il. Miloš Kopták, graf. úprava Mária Rojko, vyd. Artforum, spol. s r.o., Bratislava, tlač Tiskárna Protisk, s.r.o., České Budějovice

c) Literatúra pre deti a mládež

M. Voříšková: **Čarovné pero**

Il. Jana Kiselová-Siteková, graf. úprava Mária Rojko, vyd. Vydavateľstvo BUVIK, s.r.o., Bratislava, tlač Kasico, s.r.o., Bratislava

M. Lazárová: **Ema a ružová veľryba**

Il. Andrea Tachezy, graf. úprava Beata Šafková, vyd. Vydavateľstvo Slovart, spol. s r.o., Bratislava, tlač Finidr, s.r.o., Český Těšín

M. Nerádová: **Jak velbloud potkal t'avu**

Il. Mária Nerádová, graf. úprava Martina Rozinajová, vyd. Albatros, Praha, tlač Tiskárny Havlíčkův Brod, a.s., Havlíčkův Brod

B. Jobus: **Ja nič, ja muzikant**

Il. Katarína Macurová, graf. úprava Palo Bálik, vyd. Vydavateľstvo Slovart, spol. s r.o., Bratislava, tlač Finidr, s.r.o., Český Těšín

T. Heribanová: **Misia Eva v Thajsku**

Il. a graf. úprava Petra Hilbert, vyd. Ikar, a.s., Bratislava, tlač TBB, a.s., Banská Bystrica

H. Marčeková: **Prečo Fidlibum kuká, a nie je kukučka**

Il. Martina Matlovičová, graf. úprava Martina Rozinajová, vyd. Ikar, a.s., Bratislava, tlač TBB, a.s., Banská Bystrica

M. Ďuríčková: **Slovenské povesti Márie Ďuríčkovej**

II. Peter Uchnár, graf. úprava Igor Štrbík, vyd. Matica slovenská, Martin, tlač Neografia, a. s., Martin

D. Hevier: **Veľké Bum a malé BUM**

II. Ľuboslav Paľo, graf. úprava Ľuboslav Paľo a Mojmír Zmija, vyd. Vydavateľstvo BUVIK, s.r.o., Bratislava, tlač Kasico, s.r.o., Bratislava

d) Učebnice

V. Repáš - I. Jančiarová: **Matematika pre 2. ročník ZŠ, 2. diel**

II. Daniela Ondreičková, graf. úprava Ladislav Blecha, vyd. Orbis Pictus Istropolitana, spol. s r.o., Bratislava, tlač Róbert Jurových - NIKARA, Krupina

e) Knihy o výtvarnom umení a obrazové publikácie

T. Kompaník: **AHA**

II., graf. úprava a vyd. Tomáš Kompaník, tlač Marketing and Business Group, s.r.o., Bratislava

Ľ. Peterajová: **Ester M.-Šimerová**

Fot. kolektív a archív, graf. úprava Juraj Blaško a Matúš Lelovský, vyd. Vydavateľstvo Petrus a Vydavateľstvo Slovart, spol. s r.o., Bratislava, tlač TBB, a.s., Banská Bystrica

Ľ. Jankovič: **Inkunábuly**

Fot. a graf. úprava Ivan Bílý, vyd. Slovenská národná knižnica, Martin, tlač Tlačiareň P+M, Turany

A. Hrabušický: **Ján Galanda**

Fot. Ján Galanda a archív, graf. úprava Palo Bálik, vyd. Photophort, Vydavateľstvo Slovart, spol. s r.o. a Slovenská národná galéria, Bratislava, tlač Finidr, s.r.o., Český Těšín

Päťdesiat súčasných umelcov na Slovensku

Fot. kolektív, graf. úprava Matúš Lelovský, vyd. Art Academy, Bratislava a Vydavateľstvo Slovart, spol. s r.o., Bratislava, tlač Finidr, s.r.o., Český Těšín

A. Puková: **Zalíbení do Paríža**

Fot. Peter Župník, graf. úprava Ján Šicko, vyd. Petrus, Bratislava, tlač Tiskárna Protisk, s.r.o., České Budějovice

f) Bibliofilské tlače

F. Schiller: **Óda na radost'**

Il. Miroslav Cipár, graf. úprava, vyd. a tlač Peter Ďurík, knih. spracovanie Knihárska dielňa Lida Mlichová, Žilina

g) Študijné práce poslucháčov výtvarných a polygrafických škôl

D. Výbohová: **Fóbie Light**

Il. a graf. úprava Darina Výbohová, vyd. Darina Výbohová, Zvolen, tlač Devin printing house, s.r.o., Bratislava

J. Klíma - V. Klímová: **Kopi Luwak**

Il. Veronika Klímová, graf. úprava Vojtech Ruman, vyd. VŠVU, Bratislava, tlač Veronika Klímová, Bratislava

Krotká kronika

Il. a graf. úprava Zuzana Šebelová, vyd. VŠVU, Bratislava, tlač Devin printing house, s.r.o., Bratislava

Olívia a čižma

Il. a graf. úprava Tamara Szomolányiová, vyd. a tlač SOŠ polygrafická, Bratislava

Rozprávky z d'alekého Japonska

Il. a graf. úprava Kristína Kubáňová, vyd. VŠVU, Bratislava, tlač Kristína Kubáňová, Košice

Občasník

si dovoľuje na tomto mieste a takouto formou zablahoželať všetkým, ktorí si v uplynulom období pripomenuli životné jubileum, podarilo sa im vyriešiť nejaký pracovný alebo osobný problém, získali nejaké ocenenie a uznanie za svoju prácu alebo sa im jednoducho podarilo niekoho potešiť, niekomu pomôcť alebo len tak, urobiť dobrý skutok, či už na svojom pracovisku alebo vo svojom súkromnom živote.

**Pevné zdravie a veľa úspechov
v ďalších životných krokoch, priatelia!**

Vydavateľ a redakčná rada opäť
(už tridsiatykrát)

ďakujú všetkým fyzickým a právnickým osobám za pomoc, vďaka ktorej uzrelo svetlo sveta a mohlo byť všetkým členom Krajskej pobočky
SSKK BK

doručené toto číslo Občasníka.

Ďakujeme tiež všetkým autorom príspevkov, ktoré sú v ňom uverejnené, za to, že neváhali vziať do ruky „pero“ a prispieť tak k dotvoreniu a ozvláštneniu jeho obsahu.

